

Hanna Kettunen

24.01.2022

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto on valmisteltu lausuntopalvelu.fi:ssä

Viite: Lausuntopyyntöne valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenneturvallisuusstrategiasta VN/13615/2019

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenneturvallisuusstrategiasta ja sen liitteet

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston periaatepäätöksestä liikenneturvallisuusstrategiaksi ja sen liitteistä.

Yleisesti periaatepäätöksestä

THL kiittää periaatepäätöksen kattavuutta. THL pitää hyvänä liikenneturvallisuuden laaja-alaisuuden, kuten sen päihde- ja mielenterveysilmiöihin linkittymisen, huomioimista, samoin kuin hallinnon alojen välisen yhteistyön ja asenteisiin vaikuttamisen tärkeyden korostamista liikenneturvallisuustyössä. THL näkee, että tätä kokonaisvaltaisuutta voisi edelleen vahvistaa mainitsemalla luvun yksi viimeisessä kappaleessa muiden luettujen hallituskaudella valmisteltujen toimenpidelinjausten ohella myös Päihde- ja riippuvuusstrategian.

Strateginen linjaus 1) *Liikenneturvallisuus on koko yhteiskunnan yhteinen asia*

THL pitää strategista linjausta erittäin hyvänä ja eri näkökulmia kokoavana. Edistämällä kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä, ehkäisemällä sairauksia ja vähentämällä eriarvoisuutta vahvistetaan myös liikenneturvallisuutta.

Strateginen linjaus 2) *Päätöksenteon on perustuttava tietoon*

Strateginen linjaus edellyttää tietopohjan parantamista, jotta nykytilaa voidaan seurata ja liikenneturvallisuutta kehittää tilastoituun tietoon perustuen entistä paremmin.

Mikroliikkumisen oman syykoodin sisällyttämisen kansalliseen koodistopalveluun (toimenpideohjelma, toimenpide 12b) osalta THL katsoo, että ensin tulee selvittää soveltuuko jokin olemassa olevista ICD-10 -tautiluokituksen syykoodeista tähän tarkoitukseen. Kokonaan uuden syykoodin luominen mikroliikkumiselle on mahdollista, mutta vaatii valmistelua yhteistyössä aihealueen lääketieteellisten ja koodistopalvelun asiantuntijoiden kanssa. Tiedon kerääminen mikroliikkumisen onnettomuuksista vaatii suunnittelu- ja valmistelutyötä, jossa muun muassa määritellään mitä tietoa tarvitaan, miten tietoa hyödynnetään (ml. mahdollinen raportointi), mikä on kansainvälinen referenssi omalle mikroliikkumisen koodille, kirjaamisen ohjeistus terveydenhuollon toimintayksiköille, mistä lähteistä tieto kerätään sekä mikä taho toteuttaa tietojen keruun, laadun arvioinnin ja tarvittavat analyysit.

THL:n näkemyksen mukaan nykytilanteessa, jossa alkoholirattijuopumuksen määrä ja onnettomuudet ovat vähentyneet, mutta huume- ja sekakäyttöön liittyvät rattijuopumukset ja onnettomuuksien määrä kasvaneet, rattijuopumustutkimustoimintaa on syytä - paitsi jatkaa alkoholin osalta - myös laajentaa koskemaan muita päihdyttäviä aineita.

Rattijuopumustutkimuksen avulla saadaan ensiarvoisen tärkeää tietoa alkoholin ja huumaavien

Hanna Kettunen

24.01.2022

aineiden vaikutuksen alaisena ajavien todellisesta osuudesta liikennevirrassa, mikä toimii esimerkiksi päihdeonnettomuuksien ehkäisyn tärkeänä tausta- ja seurantatietona. Huumeiden ja lääkkeiden vaikutuksen alaisena ajavien osuutta liikennevirrassa ei ole Suomessa tutkittu vuoden 2010 vaihteessa olleen EU-laajuisen DRUID-tutkimuksen jälkeen. Tutkimuksesta saatava tieto täydentäisi osaltaan poliisin rattijuopumustilastoja, jotka kuvaavat kiinni jääneiden tilannetta, mutta eivät alkoholin, huumausaineiden ja ajokykyyn vaikuttavien lääkeaineiden vaikutuksen alaisena ajavien osuutta keskimäärin liikennevirrassa.

Strateginen linjaus 3) Eri toimijoiden liikenneosaamista on lisättävä ja 4) Asenteiden on muututtava liikenteessä

THL kiittää liikennekasvatuksen tärkeyden esiin nostamista periaatepäätöksessä ja pitää erittäin kannatettavana liikennekasvatuksen huomioimista toisen asteen opetussuunnitelmien valmistelussa. Liikenneturvallisuusstrategian toimenpideohjelman mukaisesti myös periaatepäätöksessä olisi hyvä linjauksessa 3 huomioida myös varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa toteutettava liikennekasvatus. Samalla THL ehdottaa, että linjauksen tavoitteena olevassa riittävien tietojen ja taitojen mahdollistamisessa voitaisiin huomioida myös asenteisiin vaikuttamisen tärkeys osana liikennekasvatusta, ja että samoin linjauksen 4 toimenpiteissä voitaisiin huomioida myös laadukas liikennekasvatus ja terveyskasvatus laajemminkin yhtenä keinona vaikuttaa asenteisiin.

Pääjohtaja

Markku Tervahauta

Johtaja

Tiina Laatikainen